

מזרח חדש (ארי קלט)
תנו יומי בלתי מסלולי בשפה העברית.
העורך: ד"ר מ. מרטון האחרון: דוד שן
המזכיר: מרצה חדש בע"מ, ח"א, רח הנהג 11.

UJ KELET
PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

A száműzött szultán hozzájárult a marokkói egyezséghez

Páris, (UP). A francia kormány elhatározta, hogy nagy mértékű önállóságot biztosít Marokkónak és modern állam státusát adja az országnak — mondotta tegnap Catroux tábornok, aki Madagaszkárról magával hozta Szidi Mahamed ben Juszeft szultán hozzájárulását a francia tervekhez. Az ex-szultán hajlandó segédkezni a francia tervek végrehajtásában és a legközelebbi napokban Franciaországba érkezik.

Dezertált a lengyel emigráns miniszterelnök?

London (UP). A Londonban székelő lengyel ellenkormány miniszterelnöke, Hugo Hauke visszatért hazájába. Hauke, aki legutóbb Rómában tartózkodott, felhagyta a menekülteknek adott általános amnesztiát. A londoni ellenkormány csak a varsói rádió jelentéséből tudta meg, hogy miniszterelnöke „diszidált”.

Kína hazaengedi a fogvatartott amerikaiakat

Genf (UP). Amerika és Kína között tegnap teljes megegyezés jött létre a két ország polgárainak kölcsönös repatriálásáról. Vang Peng Nan kínai nagykövet közölte, hogy a 29 fogvatartott amerikai állampolgár kiutazási engedélyt kapott és Hongkongba küldik őket. Miután a kínai nagykövet néhány nap előtt további 9 amerikai szabadonbocsátását közölte, ezzel szabadlábra került valamennyi amerikai állampolgár, akiknek szabadonbocsátását a hetek óta tartó tárgyalásokon követelték. Alexis Johnson amerikai nagykövet közölte, hogy az Amerikában tartózkodó 5000 diák szabadon hazatérhet, amennyiben ezt kívánja. Megegyezés szerint India vállalja el a felügyeletet a kínai diákok hazatérése felett, míg Anglia gondoskodik az amerikaiak hazatéréséről.

Megkezdődtek az orosz-német tárgyalások

Éles szópárbaj Adenauer és a szovjetvezetők között

Moszkva nem hajlandó tárgyalni az egyesülésről

Moszkva (AFP és UP). — A német-orosz tárgyalások, amelyek pénteken nyitlak meg Moszkvában, az első napon eredménytelenül végződtek. Az ünnepélyes megnyitülésen, amelyen a Szovjetunió részéről Bulganin miniszterelnök, Chruscsev pártfőtitkár, Molotov külügyminiszter és számos magasrangú tisztviselő vettek részt, Nemetszágot Adenauer, Brentano külügyminiszter, Hallstein államtitkár és Carlo Schmidt, a szociáldemokrata párt vezetője képviselték. Az oroszok megismételték javaslatukat, hogy a két ország között normális diplomáciai, kereskedelmi és kulturális kapcsolatokat hozzanak létre. Adenauer azzal a követeléssel válaszolt, hogy előbb a Szovjetunió járuljon hozzá Németország egyesítéséhez és boicsásza szabadon a német hadifoglyokat. A két fél az ülés második napján adta meg válaszáit. Bulganin miniszterelnök kijelentette, hogy amíg Németország tagja az Atlanti szövetségnek és a Nyugateurópai védelmi egyezménynek, súlyos akadályok állnak az ország egyesítésének útjában. Ezenfelül a Szovjetunió azt követeli, hogy az általa javasolt európai kollektív biztonsgági szerződés útján küszöböljék ki a német militarizmus ujjaéledésének veszélyét. Ezért a közeljövőben nem kerülhet sor Németország két részének egyesítésére. Kölcsönös vádak Ami a hadifoglyokat illeti, Bulganin kijelentette, hogy ez a kérdés Németország mindkét részét érinti és ezért a keletnémet kormány távollétében nem tárgyalhat róla. A miniszterelnök megjegyezte, hogy a még fogvatartott 10 ezer német amugyis kivétel nélküli háborús bűnös. „A német hadifoglyok kérdése” egyáltalán nem létezik, hang szülozta Bulganin, mert csak német háborús bűnösök léteznek és ezeknek szabadlábrahelyezését a szovjetkormány saját belátása szerint határozza el, tisztára emberi szempontból. Adenauer a meglehetősen heves szóváltás folyamán elpanaszolta, hogy a szovjetkatonák a világháború végén embertelen cselekedeteket követtek el Németországban, mire Nikita Chruscsev megjegyezte, hogy ez „sértő kijelentés”.

Megbélyegezték Transzjordániát

Browster cserdes optimista Transzjordánia szándékait illetően

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Az izraeli-transzjordán vegyes fegyverszüneti bizottság tegnap, szeptember 10-én rendkívüli ülést tartott, amelynek tárgyat az az izraeli panasz képezte, hogy transzjordán területéről érkezett beszivárgók szeptember 6-áról 7-ére virradó éjjel szabotázscsapatokat követett el Tírá Cvi és Szadé Elidjahu kibucok tulajdonát képező mezőgazdasági és öntözberendezések felszerelésében. Az izraeli küldöttség öt pontba foglalt panaszát a fegyverszüneti bizottság jogosnak ismerte el és ennek következtében Transzjordániát elmarasztalta a panasz tárgyává tett osekleményben. Az elnöklő Browster ezredes, akinek szavazatával történt Transzjordánia megbélyegzése, a határozathozatal után kijelentette, hogy az összes nyomok minden kétséget kizáróan transzjordán területre vezetnek. Ezért szavazott az izraeli panasz mellett. Kiemelte azonban, hogy a transzjordán hatóságok magatartásában nem történt semilyen változás és azok mindent megtesznek az átszivárgások és szabotázscselekmények megállítására. Az elnök azon reményének adott kifejezést, hogy az együttműködés Transzjordánia részéről a jövőben is fenn fog állni.

260 új olé

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — 366 utast és 200 olé hordozó gépet reggel Haifára a Negba hajó. Technikai okokból a jelzett 22 magyarországi olé nem érkezett meg és a Szocnut gazdaságától vett értesítés szerint érkezésük a héten várható. 16 kanadai, illetve délamerikai chaluco volt a bevándorlók között, akiknek zöme északafrikai családokból áll. Az olék nagyrésze a savargások kitörése után hagyta el az országot.

A görögök az UNO elé viszik Ciprus ügyét

Tömeges letartóztatások Törökországban

New York, (UP). Ciprus kérdése az UNO 53. közgyűlésén a napirend első pontjai között szerepel. Görögország UNO-delegátusa tegnap hivatalosan közölte Dag Hammarskjöld UNO-főtitkárval a londoni kerekasztalkonferencia csődjét és bejelentette Görögország követelését, hogy a kérdés az UNO-közgyűlés elé kerüljön. Beavatott körök szerint valószínű, hogy a ciprusi kérdést a közgyűlés első napján tűzik napirendre. Az Atlanti szövetség tanácsának sem sikerült közvetítenie Görögország és Törökország között a ciprusi viszályban. A multheti törökországi tüntetések óta a két ország között rendkívül feszült a helyzet és a görög kormány tegnap közölte, hogy nem vesz részt a Nemzetközi Bank eheti elnökségi ülésén, mert azt Isztambulban tartják meg. A görög kormány attól tart, hogy delegátusai nem lennének biz-

A Biztonsági Tanács határozatával szemben;

Egyiptom nem hajlandó közvetlen tárgyalásra

Burns tárgyal a határmenti drótkorítás felállításáról

New-York (UP). Dag Hammarskjöld főtitkár a Biztonsági Tanács ülése után azonnali sürgönyt intézett Burns tábornokhoz, amelyben felkérte, hogy haladéktalanul lépjen érintkezésbe az izraeli és egyiptomi kormányokkal és igyekezzen felújítani a gázai tárgyalásokat a két ország között. Ugyanakkor folytasson tárgyalásokat a Biztonsági Tanács azon határozatának a végrehajtásáról, amely szerint a határ mentén fizikai akadályt és semlegesített sávot kell felállítani. Egyiptom UNO-delegátusa dr. Omar Lutfi, tegnap felkereste Cabot-Lodge amerikai fődélegátust, valamint Sir Pierson Dixont, az angol delegáció vezetőjét, akikkel a Biztonsági Tanács határozatairól tárgyalt. Lutfi annak a reményének adott kifejezést, hogy az UNO szervei a jövőben erőlyesebben fog fellépni az „izraeli agresszió” ellen.

Férje nem szívesen hallja...

Férje nem szívesen vesz, ha Ön arra kéri, hogy segítsen mosogatni, különösen, ha a kényelmes karosszékben ül, házicipóval a lábán és újsággal a kezében... De fülörvos segítségével nélkül is szívesen és azonnal meg fogja hallani, ha Ön felvilágosítja, hogy a csodatevő „Ama-Maxim” már kész és a mosogató mellett. Nincs párja az „Ama-Maxim”-nak a háztartási munkáknál, mert kevesebb erőfeszítéssel gyorsabban tisztít. Ugyeljen a közismert „Ama”-figurával ellátott, kékelmikes üvegre. (*)

„Társasági- és személyi hírek”
Naponta olvasunk az újságok ezen népszerű rovatában ünnepélyes összejövetelekről és hivatalos fogadásokról. Az ilyen fényes társadalmi események sikerének első feltétele az itálak helyes megválasztása. A híres francia hagyomány a következőket írja elő:
Etkezés előtt — aperitif (Zichrona vermut), halhoz — fehér bor (Chateau Montain), főfogáshoz — vörös asztali bor (Adam Atik, vagy Pomard), csemegéhez — egy pohárka konyak, vagy a „Carmel Oriental” egy kitaláló likörje. (*)

A tel-avivi polgármesterválasztás a héber sajtó tükrében

Főleg a klácionista Chá-jim Levanonnak polgármesterré való megválasztása az, ami erősen foglalkoztatta a lapok pénteki vezércikkirőit és általában izgalomban tartja a kedélyeket. A baloldali lapok éleshangú szemrehányásokkal illetik a városi tanács vallásos tagjait, akiknek a kezében volt a döntés és akik ezzel a lehetőséggel visszaélve, a város vezetését olyan kezébe juttatták, amelyeknek a tehetetlenségéről az eddigi évek folyamán bőségesen volt alkalmunk meggyőződni. A baloldali sajtó szerint Tel-Aviv városának az elhanyagoltsága, a tengerpart mai siralmas állapota és a városi üzemek elégtelen működése tovább fog folytatódni Tel-Aviv lakosságának a nagy bosszúságára és kárára, pedig a lakosság nagy tömege azzal, hogy munkáspárti listákra szavazott, világosan kifejezte a vágyát az eddigi tehetetlen városvezetés leváltására.

A DAVAR erről szóló cikkében többek között ezeket mondja: „A vallásosoknak nem fogjuk elfelejteni mostani szereplését. Evtizedekkel azután, hogy a két nem egyenlőségért folytatott harc a nők javára döntött el, a vallásosok az ócskavassá lett régi felfogások lomtarából most megint elővették ellen szöveget és tiltakozásukat az ellen, hogy közéleti vezető pozíciókba kerüljenek. Ugyanakkor úgy a Szochnutban, mint a Kneszetben női képviselőkkel, sőt női miniszterrel ülnek együtt. A Davar szerint a Poél Hámizráchi, amely mint a

Az arabok és a Johnston-terv

Beirut (UP). Egyiptom, Transzjordánia, Szíria és Líbiában szakértői befejezték Beirutban megtartott három napos tanácskozásukat Eric Johnston legújabb javaslatáról. Dr. Szalim egyiptomi delegátus szerint ezek a javaslatok figyelemreméltóak. A négy ország külügyminiszterei csütörtökön találkoznak Kairóban, hogy tanulmányozzák a szakértők jelentését a Jordán-tervről. Valószínű, hogy Johnston szintén Kairóba jön.

5715 Elul 24. 1955 szept. 11., vasárnap
Az izraeli rádió magyar adása este 9 órakor: Hírek. - „Hallgatóinktól - hallgatóinknak”. Adások a 407 és 400 m. közép-, a 33.3 és 43.9 m. rövidhullámhosszon hallhatók.
6: A halifai rádió adása. 6.30: Műt. 6.35: torna. 6.40: zené. 7: Hírek. 7.10: hang-lemek. 12: Doris Day énekel. 12.50: házasszonyok kívánságmnasora. 13.30: hírek. 13.45: népdalok. 16: vasárnapi zene a keresztény lakosság számára. 16.40: zongoraszámok. 17.30: ifjúsági műsor. 18: hírek. 18.15: hírek könyvnyelvi héber nyelven. 19.02: baletzene. 20.15: T. néch-részletek (Kronikák I., 15-16). 20.30: hírek. 20.45: az izraeli filmharmonikus zenekar hangversenye. 22.10: Jehosua Zohar (bariton) héber dalokat énekel. 22.30: tánczene. 23: hírszövegfoglalás.
A hadsereg rádiója
18.35: izraeli dalok. 19.15: In-termezo. 19.45: kedvelt szerzemények: Johann Strauss; Valcer; Massenét; baletzene; Dvorzák: szláv táncok; Csajkovszkij: Tane. 20.45: kórúdalok. 21.15: tánczene.

SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK

Adás a „REFONA” rugószálú szervkötés. - Haszkóttól és rugós szervkötést is készít GELLERT és TARSA, TEL-AVIV, Tzschobachovay utca 8. szám. Harmadik ház az Allenbytől. Bajárt a Bét Lechem-utca 1. emelet.

Nyári nadrágok
Nyári kabátok **teljes kiárusítása**
LESZALLITOTT ÁRAKON.
PRESSLER TEL-AVIV Ben Jehuda 20.

vallásos munkások szervezését tünteti fel magát, ebben az esetben éppen a kisemberek és Tel Aviv munkástömegeinek az érdeke ellen cselekedett. A lap szerint nem kétséges, hogy a most újra hivatalba lépő klácionista rezsim, a saját tehetetlensége és a lakosság elégedetlensége következtében mihamarai fog tűnni a város éléről.

A LAMERCHAV hasonlóan lesújtó véleménnyel van a vallásos bizottsági tagokkal szemben. A lap munkásellenes reakciós lépésnek mondja eljárásukat, amelynek semmi köze a valláshoz, hanem csak különféle politikai számításoknak és alkudozásoknak az eredménye.

Az Achdut Háavodá lapja ebből az alkalomból azt a kérdést teszi fel a Mápáj vezetőségének, vajjon a Tel Avivban kapott leckéből megtanulják-e végre, hogy úgy a municipális, mint az országos politikában számukra csak egyféle út és egyféle koalíció lehetséges: az, amelyet a többi munkáspárttal való természetes szövetség eredményezhet.

A HAAREC a Poél Hámizráchinak az állásfoglalásában a párt politikai önállóságának a jeleit látja.

A lap szerint a vallásos munkáspárt nem volt hajlandó deferálni a Mápájnak a csábításaira, sem a nyomására, sem a fenyegetéseire. Bizonyos, hogy a Poél Hámizráchi megmondásaiiban szerepet játszott egyes vallásos körök idegenkedése a női kézből levő városvezetéstől és talán az is, hogy tömegeiknek egy jelentékeny része inkább szimpatizál a klácionistáknak és főleg a Chérutnak különösen gazdasági téren követett volna-vezetéséhez, mint a baloldali felfogáshoz. Ezenkívül a Poél Hámizráchi és a Mizrachi képviselői talán arra is gondoltak, hogy a jeruzsálemi Mápáj-polgármestert megválasztásához nyújtott segítségükkel a régi fegyvertárral iránti jóindulatukat éppen eléggé bebizonyították ahhoz, hogy a telavivi városházán végre a saját egyéni és önálló elgondolásuk szerint dönthessenek.

Ugyanakkor a HAAREC felveti a kérdést, vajjon az újonnan megválasztott polgármester milyen garanciákat szolgálhat arra vonatkozólag, hogy az eddigi nem nagyon sikeres gazdálkodását egy aktívabb, sikeresebb munkásság fogja felváltani a telavivi városházán. A lap ezzel kapcsolatban rámutat az összes városoknak és municipális közsületeknek nagy nehézségeire, amelyek főleg abból adódnak, hogy az állam a városok közönségét adók tekintetében olyan súlyosan terheli meg, hogy a városok maguk a saját szükségleteik számára fordítandó adók kivételén a legnagyobb nehézségekkel találják szembe magukat. Itt volna az ideje, hogy a kétféle - városi és állami - adómon között valamilyen egészségesebb proporciót vezessünk be. A Háarec szerint a telavivi városházán összeállt új koalíciónak ennek ellenére igenis megvan a reménye az eredményes munkálkodásra, feltéve, ha a vezetőség az eddiginél nagyobb eréllyel, több kitartással, sőt bizonyos konokssággal, a nehézségektől vissza-

nem riadva fogja vinni a város ügyeit.

A ZMANIM a progresszív párt régi követelésével, a munkaközvetítő irodáknak állami kézbe való átadásáról ír. Nem lehet tovább tűrni azt az állapotot, amely szerint a munkahelyek elosztása egy tisztára munkásjóléti intézmény kezében legyen, amelynek minden szép és nagy eredményei mellett is egy önálló államban nem lehet meg az a pártpolitikai függetlensége, önállósága és autoritása, amely a nála jelentkező munkások számára a rendelkezésre álló munkahelyeket mindenféle mellékszempont figyelembevétel nélkül, egyenlő mértékkel ossza el.

Izrael a tömegelija országa, amelyben a kenyérre éhes és családjukat eltartani akaró dolgozók nem lehetnek szűzövé téve egy politikai színezett munkásszervezet kezében lévő munkaközvetítő irodák embereinek a kénye-kedvétől. Nem egyszerű voltunk tanui annak - folytatja a Zmanim - hogy politikai döntések esetén a munkakeresők milyen nyomásnak voltak kitéve éppen a munkaközvetítő iroda emberei részéről. Ami lehetséges, sőt kívánatos állapot volt az állam megalakulása előtti időszakban, az egyáltalán nem kívánatos, sőt káros az önálló állam életében. A Mápájnak és a többi mun-

Romek tagadja az uzsora-kamat vádját

Nem fenyegetett, csak kiabált

A jeruzsálemi törvényszék pénteken folytatta Reuvén Grünberg (Romek) bűnperének tárgyalását és megkezdte a védelem tanuinak kihallgatását. Elsőnek maga a vádlott lépett a tanúk emelvényére. Romek azt állította, hogy Ellenberg telavivi kereskedővel együtt kilenc és félezer fontot adott kölcsön Jichák Rosenbergnek, hogy egy bútorlemezszállítmányt kiváltsón vele a halifai kikötőből. Ez a tranzakció Romek szerint 1953 májusában történt, amikor egy Stein nevű franciaországi kereskedőtől az árú megérkezett. Az összegből ötezer fontot Ellenberg adott. A felek között megállapodás történt, hogy a lemezek eladásából származó haszon Rosenberg és a pénzt kölcsönző két fél egyenlő arányban osztozzon. Romek szerint Rosenberg sógora segítségével akarta kiváltani az árút, aki a halifai Vulkan gyár igazgatója.

Romek szegyezte magát
Romek a továbbiakban elmondotta, hogy Rosenberg eddig 300 fontot adott vissza neki, de a tranzakcióból nem lett semmi, mert Rosenberg becsapta őt és ezért kártérítést fog követelni tőle. Az összegre Rosenberg kilenc és félezer fontos váltót adott, amelyet visszaadott neki, amikor Lankin jeruzsálemi ügyvéddel megállapodást kötött az összeg visszafizetésének feltételeiről. Romek kijelentette, hogy sosem fenyegette meg Rosenberget, de elismerte, hogy gyakran kiabált rá, mert vissza akarta kapni pénzét és mert becsapott áldozatnak érezte magát. Romek még hozzátette, hogy általában szegyezte magát az ügyről beszélni, mert nem akarta elárulni, hogy „egy ilyen ember becsapta őt”.

Mint ismeretes, Rosenberg a tárgyaláson azt vallotta, hogy néhány ezer font kölcsönt vett fel Romektól az Omer kereskedelmi vállalat számára és amikor késett a visszafizetéssel, Romek fenyegetésekkel arra kényszerítette, hogy sokkal nagyobb összegről adjon neki váltót.

kaspártnak be kell látnia, hogy ez a követelés az önálló állam diktálta természetes helyzetnek a következőképpen és hogy a munkások-vezető irodáknak államosítása semmilyen sem fogja az izraeli munkás jogát csorbítani.

Az AL HAMISMAR a Kupát Cholim orvosainak a hónapok óta folyó bérkövetelésére tér vissza és megállapítja, hogy a bérharc elhúzódása és kiélesedése miatt a felelősség elsősorban a Mápáj embereit terheli. Ok voltak az Al Hámismár szerint azok, akik a dolgozó intelligenciának a problémáit elhanyagolták és ezt az értékes társadalmi réteget a polgári-burzsoázistól karjába kergették, amely most az intelligencia védelmezőjévé tolja fel magát. A Mápájnak évek óta követett bérpolitikája anyagilag a legnehezebb helyzetbe hozott egyes dolgozó rétegeket és ez az, aminek az orvosok mostani sztrájkmozgalmát is köszönhetjük. Ha a Mápáj nem ezen az úton halad, nem törtenhetet volna meg az hogy éppen a hisztadruvi szervezetekben dolgozó orvosok mevetljenek a béremelés követelők élén, még abban az esetben sem, ha - mint most - a követelésük teljesen jogos.

Az Al Hámismár cikkírója szerint ajánlatos lenne, ha a Kupát Cholim vezetősége ha ladéktalanul tárgyalásra ülne le az orvosokkal és minden erejével azon lenne, hogy a jelenlegi áldatlan helyzetnek haladéktalanul véget vessen.

Romek kijelentette, hogy ez a váltó csak a kilenc és fél ezer font fedezetű szolgált és nem igaz Rosenbergnek az az állítása, hogy az uzsora kamat növelte meg annyira az adósságot.

Az ügyés kereszkérdése

G. Bach kerületi ügyész ezután kereszkérdések alatt kezdte vallatni Romeket. Arra a kérdésre, hogy miért nem mondták Rosenbergnek a szemébe a tárgyalás alatt, hogy az összeget bútorlemez kiváltására kapta, Romek kijelentette, hogy ez volt az 5. védelmi taktikája, mert meg akart akadályozni további rágalmatokat és látni akarta, hogy „milyen provokációk következnek még”.

Bach: Igaz-e, hogy a bútorlemezről szóló fantasztor mesét csak néhány nappal ezelőtt találta ki?
Romek: Maga nagyszőrű fiú. De kar, hogy a rendőrség eszköze.

Arra a kérdésre, hogy van-e valamilyen okmány a kezében amellyel bizonyítani tudja a bútorlemezekkel kapcsolatos tranzakciót, Romek kijelentette, hogy csak a kilenc és félezer fontról szóló fedezeti váltó volt a birtokában és ezt is visszafizette Rosenbergnek.

Hagler ügyvéd tett fel ezután kérdéseket a vádlotthoz és többek között azt a kérdést is feltette, hogy Romek mondja meg, milyen feltétel mellett vállalta az ügyvéd a védelmet. Romek erre azt mondta, hogy Haglernek az volt a kívánsága, hogy árulja el a tárgyaláson Ellenberg telavivi kereskedő nevét, amitől ő tartózkodni akart, mert félt, hogy a rendőrség „terrorizálni fogja”.
Tanuvalómsa befejeztével Romek azt hangoztatta, hogy tagja volt a Grünwald Malkiel ügyét támogató bizottságnak és emiatt akarnak rajta bosszútállni mindenféle hatóságok. Élükön az állami főügyéssel.

A tárgyalást hétfőre halasztották. A védelem tíz tanút idézett be.

A Magyar Kölcsönpénztár magántársaságból átalakult nyilvános részvénytársasággá

Huszonkéthavi működés után, augusztus 31-én a Magyar Kölcsönpénztár befejezte működését és szeptember 1-től kezdve, mint nyilvános részvénytársaság kezdte el tevékenységét. A pénztár neve: „Milve Veldud Lejocé Hungaria Bejiszráél Ltd” és mint ilyen jogutódja a Milve Dovré Hungaritnak és továbbra is a Bank Igud Lejiszráél Ltd keretében dolgozik.

A pénztár az eltelt 22 hónap alatt 380 személy részére adott kölcsönt 110.000 font összegben, de ezzel az összeggel az igényeknek csak negyedrészt tudta kielégíteni, mivel az eltelt idő alatt közel 1200 személy fordult a pénztárhoz kölcsönért az egész országban és 400 ezer fontra lett volna szükség ahhoz, hogy minden kérését teljesítsen az intézet.

A pénzügyminisztérium két év óta folytatott szigorú hitelpolitikája, amelyet az infláció elleni harc jegyében folytat, nagyon nehéz helyzetbe hozta mindazon kereskedőket és üzemeteket, amelyek bankhiteleket vettek igénybe. Ez a hitelpolitika, amelynek legdrasztikusabb intézkedése a hitelkeretnek tíz százalékban való megállapítása, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a bankok a náluk elhelyezett betéteknek csak 10 százalékát vehetik igénybe kölcsönök számára, míg 90 százalékuknak a bankban kell fektüdni. Ez az intézkedés teremtette meg a pénz feketepiacát és ezért fizetnek ma komoly kereskedők és üzemek 24. sőt 30 százalékos kamatot. Ez a hitelkorlátozás a kölcsönpénztárt is súlyos helyzetbe hozta, mivel olyan egyének is fordultak hozzánk nagyszámban kölcsönért, akikre a pénztár alapítók nem számítottak, mivel ezek a kölcsöntörök normális körülmények között könnyen kaptak hitelt üzleti céljakra bankjuktól.

A pénztárnak ezt a súlyos helyzetét az is fokozta, hogy minden magyarul beszélő igényt tartott kölcsönre már annál az oknál fogva is, mert olyan hírek terjedtek el, hogy ennek a pénztárnak nagy összegek állanak rendelkezésére különféle külföldi speciális alapokból. Ezzel szemben az igazság az, hogy a tőke, amellyel a pénztár rendelkezik, izraeli magyar jászhoz tartozó személyek pénze és csak a legutóbbi hetekben helyezték el a United Hungarian Jews of America a pénztárnál, egyelőre egy évi időtartamra, 5400 fontot és ezen összeget is egy év után valószerűleg más izraeli jótékony célna fogja befektetni.

A pénztár vezetősége azonban nem térhetett ki a súlyos helyzet elől azzal, hogy egyszerűen visszautasítsa a kölcsönért hozzáfutókat, hanem konstruktív módon próbálta kiszélesíteni, illetve megduplázni a tőkét és ezzel a kölcsönkeretét.

Az új társaság, amely jogutódja a réginak, kibocsátott egyelőre 150 darab alapító-részvényt, amely 15 ezer fonttal emelne a pénztár tőkét és kibocsátott 10 ezer darab egy fontos

elsőbbségi joggal bíró részvényt Izraelben való lejegyzésre és tervbe vette 20 ezer egydolláros részvényt Amerikában való elhelyezését.

Ha sikerülni fog ezen részvényeket úgy itt, Izraelben, mint Amerikában elhelyezni, úgy a következő évben 250 ezer font összegű kölcsönt fogunk tudni elhelyezni a magyar jászban és ezzel az összeggel az igények 70 százaléka lesz kielégíthető. Reméljük, hogy a magyar jász tagjai nem fognak elzárkózni és szívesen le fogják jegyezni ezen egy fontos névre szóló és 4 százalékos kamatozó részvényeket.

Az eltelt 22 hónap bebizonyította, hogy szükség volt erre a pénztárra és a magyar jász tagjai szívesen jöttek be a bankhoz mas ügyekben is, nem csak kölcsönért. A vezetőség terve az, hogy teljesen önálló pénztárt tudjon létesíteni, ahová koncentrálni lehetne a magyar jász kisiparosait és kiskereskedőit és ez a tízezer részvény lejegyzése próbatétel lesz a magyar jászunk arra, hogy hajlandó-e konstruktív segítséget nyújtani, ha arra felkérjük.

A pénztár vezetősége tudatában van, hogy eddig még nagyon keveset tett, de tekintetbe kell venni azt, hogy eddig a magyar jászunk csak 95 tagja van érdekelve anyagilag a pénztárnál és ha ez a csoport annyira fog emelkedni, mint azelőtt, akik a pénztárt igénybe akarták már eddig is venni, úgy a jövőben sokkal nagyobb eredményről fogunk tudni beszámolni az új év alkalmából.

Weinberger Ernővel

Az Új Kelet 1955. szept. 2-4. rejtvény pályázatának nyertesek:

- Sallágyi Lili c/o Rosner, Tel-Aviv, Rechov Arnon 9. szám. Fajli: 8 jött a fergeset
- Moss Diamant, Kfar Atá, 564 Gineber. - Guarechi: Don Camillo kis világa.
- Frischer Judit, Jeruzsálem, Rechov 29. november, 25. sz. Kecskeméti M.: Fecsketragedia

OHEL

Tel-Aviv, szept. 11., vasárnap.
ELDORADÓ
(Minden jegy elkel)

TEL-AVIVI MOZIK
HETI MÓSORA:
ALLENBY: Doriot és Grandes
ARMON-DAVID: Hélozohatitok
CHEN: Kopogjuk le
EDEN: Jubilee trail
ESZTER: A királyi völgye
MIGDALOR: All baba és a 40 rabló
MUGRABI: King Richard and the Crusaders
OPHIR: Casia Diva
ORION: Calamity Jane
SDEROT: Lily
TAMAR: Unmarried mothers
YARON: Hátsó ablak
ZAMIR: Bárkivel megtörténhet

Rendszeres szolgálat
Európába, Észak-, Közép- és Délamerikába
Lépjön összeköttetésbe utazási irodájával, vagy velünk:

Tel-Aviv, Achuzát-Bajjt-u. 8. Telefon: 67251-2.

MEZŐGAZDASÁG

SZEPTEMBERI TEENDŐK

Szeptember még az úgynevezett meleg hónapok közé tartozik. A chamszinok is gyakoriak, viszont a rendszeres öntözés mellett, a növények fejlődése gyors és normális.

Szeptemberben éri el a magvetés és palántázás a csúcspontját, különösen a könnyű talajokban. A kártevők és betegségek fellépése még meglehetősen nagy, a gyomok fejlődése gyorsított, de a rendszeres és helyes időben végzett irtási munkálatok útján megbirkózhatunk velük.

Az éjszakai lepkek hernói, aócs és a lótiét még óriási kárt okoznak a terményekben. A már ismertített eszközökkel védekezünk ellenük.

Parmentál föld, könnyű talaj

Az összes zöldségfajták vetése és palántázása.

Vetünk: burgonya, répa, cékla, retek, hónapos-retek, kalarábé, saláta, petrezselyem, zöldbab, téli spenót, dughagymát zöldségmáncnak, tök, zöldborsó és pul.

Palántázunk: karfiol, káposzta, földieper és paradicsom palántázás befejezése.

Burgonyát a hónap elején vetünk. A még nem

kicsírázott vetéseken előtörő gyomok irtása sűrűfogu boronával történik.

Zöldbabot, csak a hónap első felében vessünk. Későbbi vetés sikere, az esők késésétől függ.

Karfiol: a könnyű talajoknak legjobban a japán fajta felel meg.

Földieper: Saint Piacre nevű korai fajta, már a hónap elejétől palántázható. Első termést a tél folyamán kapunk.

Palántanevelőkben: Késői karfiolfajták (késői Erfurti, Broccoli), káposzta, celler, kalarábé és saláta vetése.

Meleg övezet

Szeptember a vetés és palántázás legfontosabb hónapja a melegövezetben.

Vetünk: burgonya, uborka, cékla, répa, retek, kalarábé, tök, hagyma, zöldbab, pul és kukorica.

Palántázunk: Káposztafélék, paradicsom, hagyma, paprika.

Burgonya vetése a hónap közepén kezdődik, barázdákban. A barázdák alá jára vetünk, hogy a gumók állandó nedvességet kapjanak.

Uborka: A meleg övezetben, szeptember a vetés hónapja.

Paradicsom: Palántázás és állandó helyre való vetés. Magvetés palántaágyba (októberi palántázás céljára).

Chácil-vetés októberi palántázásra.

Hagyma: magvetés palántanevelőbe.

Dombos vidék és Gáll

Vetünk: Késői karfiol fajtákat palánta-ágyba. A hónap elején befejezzük a burgonya vetését.

Palántázunk: karfiolt és káposztát.

Gyümölcsös

A gyümölcsfák öntözését a legminimálisabbra csökkentjük, majd egészen beakasztjuk. Erős chamszinok napok esetén már csak a friss ültetési fiatal fák kapnak még egy öntözést. A késői öntözésekkel ugyanis megnyújtjuk a fák vegetációs idejét, vagyis késleltetjük a lombhullást. Ezáltal megrövidül a fák szendregési ideje, a szemek és a rostok nem tudnak rendszeresen beérni, vagyis nagymértékben veszélyeztetjük a jövő évi gyümölcsstermet

és fánk egészségügyi állapotát.

A fenti tény igazolására szolgál az elmúlt tél példája. A szendregési idő részleges, vagy teljes elmaradása következtében a gyümölcsfák gyengén hajtottak, egyrészt a minimálisnál is kevesebb termést adott, másrészt pedig teljesen meddő maradt.

Az őszi-téli érésű alma, körte, valamint a bírs kivételével, valamennyi lombhullajtó gyümölcsfánk letermelt már. Szeptember hónapban betakarításra kerülnek azonban az összes almatermésűek.

Szubtrópusi gyümölcsfánk ebben a hónapban kezdenek e teremni. Avokádó, anóna, mangó, gujavá, egytől-egyig izletes, tápláló, sok vitamint, vasat és egyéb ásványi anyagokat tartalmazó gyümölcsök.

Szubtrópusi gyümölcsfánk talajban, kezelésben igénytelenek, betegségek alig támadják meg őket és jó terméshozók is.

A gyümölcsöket pusztító és a fiatal fák kergét rácsaló nyulak és rókák ellen riasztó-permetezéssel (egy száralagos Árnáv-Gán-oldattal) védekezünk.

Az amerikai mogyoró kiszedéséről

Az idén már szeptemberben elkezdődik a korai vetések kiszedése. A szedési időpont meghatározásánál, a lombzat színe nem mérvadás, csak a mogyorók érettségén van a hangsúly. Amennyiben a próbáképen kiszedett mogyorók 60-70 százaléka érett, elkezdhetjük a kiszedést. Az érett mogyorónál eltűnik a héj belső részén levő vattaszerű párnázat, a magokat borító hártya pedig drapposbarán, esetleg lilásan elszíneződik.

A kiszedés előtt körülbelül két héttel abbahagyjuk az öntözést. Ez idő alatt a még éretlen mogyorók nagy része is beérik.

Szedés előtt adott könnyű öntözés sokban megkönnyíti a szedési munkálatokat. A szedés villával, ekével, vagy szepellel történik. A sze désnél földben maradt mogyorókat kézzel utána keressük. A kifordított növények 2-3 napig a mezőn maradnak, hogy az idő alatt az esetleg rájuk tapadt föld leperoghessen.

A mogyorók eltávolítása a növényről kézzel, vagy gépi úton történik. A letisztított mogyorót ritkaszoűvésű zsákokban, száraz, szellős helyen raktározzuk.

Élelmiszerhiány Kelet-Németországban

Berlin, (UP). Walter Ulbricht, Kelet-Németország helyettes miniszterelnöke és a kommunista párt főtitkára elrendelte az egész lakosság mozgósítását az aratásra és burgonyaszedésre. Ulbricht utasította a helyi hatóságokat, hogy mindenkit aki nem végez fontos munkát, beértve háziasszonyokat és nyugdíjasokat, mozgósítsanak az aratásra és ugyanakkor parancsot adott, hogy a hét

mind a hét napján virradattól napnyugtáig folyjon a munka a földeken.

Az egész országban élelmiszerhiány mutatkozik és főleg a burgonyakészletek fogytak ki teljesen. A párt szervezettel utasítást kaptak, hogy még a nélkülözhető gyári munkásokat is burgonyaszedésre küldjék ki és vasárnaponként az egész lakosságot „önkéntes” munkára vezényeljék a földekre.

55.000 fontot sikkasztott a haifai bankpénztáros

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). — Tizenöt napos elfogatási parancsot bocsátott ki péntek délelőtt a haifai járásbírósg Saul Segall, a haifai Halvaa Vöchszachon bank pénztárnoka ellen, akit 55.000 font elikkasztásával gyanúsítanak. A 22 éves fiatalember, aki néhány évvel ezelőtt mint kifutófi került a bankba, rövid idő alatt bizalmi pozícióra emelkedett. Segall manipulációra csak az év elején lettek figyelmesek, amikor is jelentések érkeztek a bank igazgatóságához, hogy a fiatalember nagylábon él, hat haifai bankban rendelkezik folyószámlával, sőt egy cipőkereskedést is nyitott a Jaffa-úton. Ertesülésünk szerint a cipőüzlet ke

zelését most a bank veszi át és a feljelentés késleltetésével ugyancsak sikerült az intézetnek mintegy 28.000 font készpénzt és váltót visz szereznie a sikkasztótól. Segall időközben bevonult a katonasághoz, ahol a múlt héten tett feljelentés alapján letartóztatták.

A HOH KÖZLEMÉNYE: TEL-AVIV

A tel-avivi HOH vezetősége ezúton is köszönetet mond a rendkívül jószívként „garden party” rendezésüknek és helygyár-dájának, amely fáradságot nem kímélve buzgólkodott az est alkalmán. Ugyancsak köszönetet mondunk mindazon áldozatkész cégeknek, akik értékes tombola-tárgyak adományozásával járultak hozzá szociális garden partynek bevételezéséhez.

Látogatás dr. Löwinger Sámuelnél, a hoittengeri öskéziratok őrzőjénél a „Héchal Hászéfer” intézetben

Ezen a héten dr. Löwinger Sámuel, a Héber Kéziratgyűjtő Intézet helyettes vezetője hivatalos értesítést kapott dr. Benclon Dinur közoktatásügyi minisztertől, amelyben közölte vele, hogy kinevezte a „Héchal Hászéfer” titkárává. „Kérem e kinevezéssel egyidőben, jelenjék meg kihallgatáson az állam elnökénél. Lépjön kapcsolatba az elnöki-hivattal, hogy a fogadás idejét meghatározzák” — hangzott a miniszteri értesítés.

Mi a „Héchal Hászéfer”? Ki alapította, milyen céllal? Ezekre a kérdésekre adott választ dr. Löwinger Sámuel az ismert bibliakutató, amikor kinevezése elhalasztott felkerestük.

Hogy teljes mértékben világos legyen az olvasó előtt a „Héchal Hászéfer” célja, vissza kell mennünk egészen 1947-ig. Ekkor találták meg beduinok a Hoittenger körzetében, az egyik barlangban azokat a bibliai kéziratokat, amelyek iránt az érdeklődés az évek múlásával sem csökkent. Három kéziratkereset Szukienik professzor megvett a jeruzsálemi egyetem részére. Négy kéziratot Athanasius J. Sámuel, a jeruzsálemi szír püspök vásárolt meg, aki egy idő múlva az Egyesült Államokba

vitte a kéziratokat. Jigál Jádín tábornok, a volt vezérkari főnök, aki nemcsak Szukienik professzor fia, hanem maga is kiváló régész, Amerikában időzve, megtudta szerezni a páratlan értékű kéziratokat.

— Ez nem volt könnyű feladat, mert a transzjordániai hatóságok megtiltották, hogy a tekercseket zsidóknak adják el. Ekkor William F. Albright, a világhírű archeológus közbelepett és Izrael részére megvásárolta a kéziratot. Igen szép summát kérek érte. A jelentős összeget egy Gotesman Dávid Sámuel nevű magyar-zsidó adta, aki több évtizeddel ezelőtt vándorolt ki Amerikába.

— Ezután a kormány határozatot hozott a „Keren Héchal Hászéfer” megalapítására. Ennek az intézetnek az a feladata, hogy az ezután felépítendő nagy Nemzeti Könyvtár külön osztályában őrizze és tanulmányozza a rendkívül értékes, közel kétezer éves hét kéziratot, azonkívül pedig összegyűjtse a világ különböző helyein található más bibliai kéziratokat, ha lehetséges, megvásárolja, ha ez elé elháríthatatlan akadályok górdulnának, akkor lefényképezze azokat és így módon tegye lehetővé, hogy a kutatók minden nehézség nélkül hozzáférhessenek. Az intézetnek másik fontos feladata, hogy megteremtse az eredeti, egyéni, sajátos izraeli bibliakutatást és hívja magának a megillető helyet ezen a téren a nemzetközi tudományos világban.

Ez az intézet tehát a nemzet személynét őrzi s jelentőségét bizonyítja a vezetőbizottság tagjainak összetétele. Az élen Jicchák Ben Cvi, Izrael államelnöke áll. tagjai pedig: Mose Sárreki miniszterelnök, Mazar professzor, a jeruzsálemi egyetem elnöke, Gerson Sálom professzor, a Zsidóság Tudományos Intézetének vezetője, Jozsef Klausner professzor, a kiváló történész, Ráv Zevin, dr. Jigál Jádín, szolgálaton kívüli tábornok, az archeológus

professzora és M. A. Gelber, az izraeli-zsidó USA-intézmények képviselője.

— Hol van ebben a pillanatban a „Héchal Hászéfer” központja?

— A közoktatásügyi minisztériumban. Itt őrzik székében a nagybecsű kéziratokat. Az egyik kéziratot most tanulmányozza és dolgozza fel dr. M. Avigad professzor.

Külön épülete nincs még ennek az intézetnek, csak egy irodaszála, de a munka már folyik és ennek eredménye az öt-nyolc zsidó tudományagnak, a biblia-kutatásnak, a megújódása lesz. Talán az sem lehetetlen, hogy éppen a kéziratok körül támadó szellemi harcok adnak hatalmas lendületet a vallástudomány felvirágzásának is.

Dr. Löwinger Sámuel aki most „koronára” lett a nemzeti kincsnek szereplő bibliai kéziratnak, a multban a budapesti Rabbiképző igazgatójaként, több különböző bibliai problémával foglalkozó tanulmányt jelentetett meg amerikai, angol és holland szakfolyóiratokban. Jeruzsálemben letelepedve, rövid idő alatt bekapcsolódott az izraeli tudományos életbe. Emlékeztetek azok az élénk visszhangok kiváltó, sok vitára anyagot nyújtó kritikai tanulmányok, amelyeket a jeruzsálemi új bibliáról és a bibliai Encyclopaediáról írt. Az előbbinél rámutatott arra, hogy az a missziós biblia hatása alatt készült.

Dr. Löwinger Sámuel munkatársa volt Szukienik professzornak s az ő biztatására kezdett neki két Jesájahu-kézirat magyarázatának, amelyet a „Moszad Bialik” jelentet meg a közeljövőben. Ennek a műnek egyik érdekessége az, hogy a kéziratok valahol a budapesti Tudományos Akadémia birtokába került Kaufmann Sálom professzor, a Zsidóság Tudományos Intézetének vezetője, Jozsef Klausner professzor, a kiváló történész, Ráv Zevin, dr. Jigál Jádín, szolgálaton kívüli tábornok, az archeológus

Gervál Sándor

Sport

A tegnapi labdarúgó bajnoki forduló számos meglepetéssel szolgált. A tel-avivi csapatoknak feketé napja volt, mindhárom vereséget szenvedett. A bajnoki táblázatban ugyan egyikükre nézve sem jelent ez visszacsúszást, azonban a táblázat élén álló Makkabi Tel Aviv előnye már csak egy pontra zsugorodott. Újabb győzelmet szerzett a Bétár Jeruzsálem csapata, amely a két megszerzett bajnoki ponttal legyőzött ellenfelet, a Hápoel Kfar Szabát maga mögé utasította. Eredmények: Hápoel Haifa — Bétár Tel Aviv 1:0 (1:0). A haifai csapat győztes gólját az ötödik percben Ze'evi rugta. Hápoel Petach Tikva — Hápoel Chederán 3:1 (2:1). Az első gólt a Chederán csapata Weinberg révén érte el 11 méteres büntetőből. Szestelnak mesterhármassal felelt. Bétár Jeruzsálem — Hápoel Kfar Szaba 1:0 (1:0). A Hápoel mindvégig fölényben volt, de csatárai gólképtelenségük mutatkoztak. Az első féldő utolsó percében Szimon gúlya juttatta kétféle pontozó a Bétárt. Makkabi Haifa — Hápoel Balfuria 6:0 (3:0). Fuchs és Held 2-2, Harli és Ben-Cvi 1-1 gólt lőttek. Makkabi Rechovot — Makkabi Tel Aviv 2:1 (2:0). A négy tartalékkal játszó Tel Aviv kemény küzdelemben adta meg magát. Herkovics és Smulevics voltak a rechovoti csapatban eredményesek. Merimovics lőtte a Tel Aviv egyetlen gólját. Makkabi Natanán — Hápoel Tel Aviv 3:2 (0:1). Kétzer is vezetett a Hápoel Rechavia és Jehudai révén, de Szegal és Kaszpi egyenlítették, majd 3 perccel a befejezés előtt utóbbi megszerezte a győztes gólt. Hápoel Ramat Gan — Makkabi Petach Tikva 5:0 (1:0). Nagy meglepetés a Makkabi ilyen görarányú, de kétségelentül megérdemelt veresége.

Rekordzáró az úszóversenyeken

Két napos bajnoki úszóversenyt rendezte a Hápoel Chederán. Több jó eredmény között kiemelkedik J. Mandelbaum, Hápoel Givatájim, új országos rekord-eredményre, a 100 méteres pillangóúszásban, ideje 1:14,2 perc, ami 0,4 mp-cel jobb Snapper fennálló rekordjánál. Ugyancsak országos ifjúsági rekordot úszott a Gus Zevulun 4x100 méteres gyorsúszó stafétája 4:46,5 perces ideje 0,1 mp-cel javította meg Tel Amal eddigi rekordját. Az úszóverseny vizilabda mérkőzéssel zárult, amelyben a Hápoel — Déli kerület 7:4 arányú győzelmet aratott Hápoel-Bszaki kerület ellen.

A Makkabi Petach Tikva rendezte országos ifjúsági úszóbajnokságot. Ennek keretében a Brit Makkabi Atlid főstadionjában a 4x100 méteres ifjúsági gyorsúszó rekordot szintén megjavította. Ideje 4:46,9 perc, jobb mint Gus Zevulun ugyanezen távon elért rekordja. Két országos rekordot javított Sosana Ribner, a Brit Makkabi Atlid bajnok úszónője. 100 méteres gyorsúszásban 1:12,9 perc, 400 méteres gyorsúszásban 5:47,1 perces időt ért el.

Értesítés

Miután hivatalos engedélyt kaptunk korlátozott mennyiségű frigidairenek izraeli fontért való eladására, cégünk megkezdi a feliratkozást

AMCOR Ltd.

GYARTMANYU

8,1 köblabas frigidairekre

A feliratkozás vasárnap, 1956. szeptember 11-én, reggel 8 órakor kezdődik az alábbi fiókjainknál:

- TEL-AVIV, Cslenov-u. 2.
- H A I F A, Bialik-u. 8.
- JERUZSALEM, Stouri-épület, Jaffa-út, a postával szemben.

A feliratkozásnál kifizetendő 500.— IL készpénzben. A befizetésnél megállapítják a frigidaire átvételének idejét a feliratkozás torjának megfelelően. A fennmaradó 492.— IL és a szállítási költség a frigidaire átvételének időpontja előtt legalább egy hónappal fizetendő.

AMPA Ltd.

Levelező Szekciójuk

A keserű rizs

Olvastam, hogy a burmai kiüldöttség rizst ajánlott fel árucseré-alapon Izraelnek. Én és sokan mások, akik nagyon szeretjük a rizst, de magas ára miatt eddig csak néha állt módunkban megvásárolni; nagy örömmel vetjük ezt tudomásul. Hiszem és tudom, hogy Izrael lakossága szívesen hozzájárulna ahhoz, hogy a jövőben több rizst (a mostani mennyiségnek a kétszeresét esetleg a háromszorosát) fogyassza. Ez azonban csak úgy volna lehetséges, ha a fogyasztók a jelenlegi 1.300—1.600 fontnál jóval olcsóbb áron jutna hozzá. Különösen aktuális ez most, amikor a piacon alig találni valami főzni-valót és a házi asszonyok feje megfájdul a sok gondtól, hogy mit is főzzenek.

Ez az árucseré-forgalom volna az első lépés a két baráti állam kereskedelmi kapcsolatai kiépítésére, amelyeket más ipari és kereskedelmi árucikkekre is kihatolhat terjeszteni és ezáltal az izraeli ipari termékek számára igen jó piacot lehetne teremteni Burmában.

Schwartz Máttyás Rechovot

Pilot 75

Kitűnő vétel Csodás hang Otthonának díszé

EROS, 6 LAMPAS KÉSZÜLÉK ERZEKENY ÉS SZELLEKTIV MINDEN HULLAMHÖRSZON. LEGMODERNEBB, GYONYORU ÉS IZLELES KIALLITÁS.

Pilot Radio U.S.A. ENGLAND ISRAEL

Izrael nem hajlandó egyoldalú területi engedményre

Sárót nyilatkozik a Dulles-tervről

Jeruzsálem, (UP). Mose Sárót miniszterelnök tegnap a United Press sajtóirodának adott nyilatkozatában foglalt állást Foster Dulles külügyminiszter békejavaslatához és hangsúlyozta, hogy Izrael nem hajlandó semmiféle egyoldalú területi engedményre.

Az amerikai külügyminiszter nyilatkozata néhány határozottan pozitív pontot tartalmaz — mondotta Sárót. — Ami a menekültkérdést illeti Foster Dulles állásfoglalása tárgyilagosságot mutat. Figyelmét főleg a menekültek olyan országokban való leteleítésének szenteli, ahol megfelelő megművelésre alkalmas földeket lehet erre a célra találni és nem visszatérésüknek, amely keresztülvihetetlen.

A menekültek kártérítésére javasolt nemzetközi kölcsönrel kapcsolatban néhány kérdést merül fel: hogyan biztosítják, hogy a kártérítések valóban a menekültek leteleítésének pénzélesítésére fognak szolgálni? Vajon az arab államok a kártérítésként országukba önző kezes pénzt fogják elvinni, miközben ők Izraelnek a bojkott folytatásával anyagi kárt okoznak? Ugyancsak megemlíti az irakból és más arab országokból Izraelbe áthajózott zsidók hátrahagyott vagyonának a kérdését.

A határok kérdésében Foster Dulles nyilatkozata csalódot kelt és az a mód, ahogyan ezzel a kérdéssel foglalkozik, aggályokat vált ki. Az amerikai külügyminiszter

Egyiptom helyettes miniszterelnöke Indiában

New-Delhi (UP). — Egyiptom helyettes miniszterelnöke a hét végén Pandit Nehru indiai miniszterelnökkel hosszas megbeszélést folytatott a közkeletű kérdésekről. Dzsamál Szaleem repülőszelvényre, a nemrég megkötött Szaleem propagandaminiszter bűnyja már egy hét óta Indiában tartózkodik és főleg az indiai államfejlesztési terveket tanulmányozza. Beavatott körök szerint azonban Nehru és Szaleem az Egyiptom és Izrael közötti viszállyal is tárgyaltak. — Prasad, indiai elnök is fogadta Egyiptom helyettes miniszterelnökét.

Verekedés a rendőrök és kommunista tüntetők között

Tizenkét sebesült — tizenkét letartóztatás

Tegnap este 7 órakor Tel-Avivban a Brenner utca és az Allenby út sarkán összeütközött a rendőrség és kommunista tüntetők között. Az összeütközés során 12 rendőr és tüntető könnyen megsérült és 12 tüntető letartóztatott.

A kommunista párt négyütagja jelentette be plakátokon Willner kommunista képviselő részvételével. Este 6 óra tájban az Allenby és a Brenner utca sarkán a kommunista párt néhány tüntetője és sok száz járókelő gyűlt össze. Ugyancsak kivonult egy rendőrkülönítmény, amelynek parancsnoka közölte, hogy a kommunista párt nem kért

Jenő bácsi,
a budapesti és erdélyi volt főpincér értesíti közönségét, hogy
JERUZSÁLEMBEN MEGNYITOTTA KÖSER ÉTTERMET.
Hűdög és meleg ételkülönlegesen kaphatók. Esténként különleges levelek.
BEN JEHUDA 8. SZ.
a magyarszarmaságuk találkozó helye.

a határok végleges megállapítását teszi a biztonsági szerződések előfeltételévé, bár ezeket ő maga is sürgősnek tartja. A nyilatkozat nem magyarázza meg, miért nem szolgálhatna a biztonsági szerződés a ma fennálló határvonalak garanciájával, legalább olyan mértékben, mint ezt a háromhatalmi deklaráció akarta tenni?

Bármilyen hibák is legyenek a fegyverszüneti vonalaknak, legalább is egy nagy előnyük van — az, hogy fennállnak és szerződésileg vannak megállapítva. Ezzel szemben minden kölcsönös megengedéssel alapuló kiigazítás létrehozása kérdéses.

Burns tábornoké a szó

(Folyt. az 1-6 oldalról) menti drótkerítés felállítására vonatkozólag.

Ezzel párhuzamosan Burns a legerélyesebben követelné fogja Egyiptomtól, hogy a gázai sávban a BT határozata értelmében kizárólag reguláris katonai csapatokat alkalmazzon.

Ugy hírik egyébként, hogy a közeli hetekben Burns tábornok részvételével hivatalos megbeszélés fog létrejönni Transzjordánia és Izrael megbízottai között.

Amerikai sajtókommentárok

A New-York Times vércikkben foglalkozik a Biztonsági Tanács határozatával és azt írja, hogy a legutóbbi incidens-sorozat óta elsősorban áll fenn ismét remény a feszültség tényleges csökkentésére. A lap megemlíti, hogy Egyiptom annakidején ellenezte a határmenti drótszövény felállítását, arra hivatkozva, hogy ez csak ideiglenes demarkációs vonal és nem „természetes határ”. A lap dicséretreméltónak találja, hogy Egyiptom most megváltoztatta álláspontját ebben a kérdésben.

A Washington Post vezércikkében az egyiptomi belpolitikai helyzet és a határincidensek közötti összefüggést elemeli. A lap szerint Abdel Nasser az egyetlen értelmes államférfi, aki létrehozhatja a békét az arab országok és Izrael között. A Muzulmán Testvérség az egyetlen, amely nem kívánja a békét Izraellel — írja a lap. — Ha egyes körök azt remélték, hogy végeznai

Igy az amerikai javaslat logikus sorrendjének betartása szakszerűbbé vezet.

Foster Dulles nyilatkozata kölcsönös területi követelésekről tesz említést. Miután az arab államok Izrael területének egyes részeit követelik, újból világosan le kell szögezni, hogy

Izrael semmi körülmények között sem hajlandó lemondani területének bármely részéről, sem azért, hogy valamely arab állam igényeit kielégítse, sem pedig más célból.

— folytatta Sárót miniszterelnök. Ezzel szemben Izrael a múltban is hangoztatta hajlandóságát, hogy a határ-

tudnak Izraellel, most bizonyított, hogy ezeknek a roményeknek nincsen alapjuk. Az amerikai határozata pedig végetvet minden, a második fordulóba vetett reménynek.

A londoni „Times” a következő tárgyalásokról

Burns tábornoknak most a 95-ös kilométerközleleti barakkba kell áttennie főhadiszállását — írja a londoni Times tegnap esti vezércikkében. A lap szerint semmiféle külső hatalom sem állíthatja helyre a nyugalmat a gázai sávban, hanem csak az érdekelt felek, amelyek attól tart-

750.000-en vásároltak izraeli kölcsönkötvényt

Washington, (STA). Pénz- és pénzügyminiszter a konferencia előtt tartott nagy beszédében azt követelte, hogy a kölcsönkötvény-akció jövedelmét lényegesen emeljék, olyképp, hogy az év végéig 85 millió, 1956 során pedig 75 millió dollár folyjon be Izrael biztonságára. A zsidóság befogadására. A zsidóság csak egy választ adhat Nassernek és az arab, valamint a nyugati országokban, legutóbb pedig a keleti világban is jelentkező barátainak, hogy minden felrobbantott kút helyébe kettőt fúrjanak, minden méter megromlott osz helyébe egy mérföldnyit tegyenek és minden bombázott település mellett további kettőt létesítsenek. Csak úgy tudjuk biztosítani védelmünket és biztonságunkat.

Dr. Joe Schwartz bejelentette, hogy 1951. május 6-án a kötvényakció 198 millió 391 ezer 150 dollárt eredményezett. Az Egyesült Államokban, Kanadában, Délamerikában és Nyugat Európában 750 ezer ember vásárolt kötvényeket, hogy segítsen Izraelnek a gazdasági függetlenséghez való állításában.

Joszef Shulman, aki a konferencia első érdemleges ülésén elnökölt, bejelentette, hogy ez a tanácskozás az első alkalommal ad alkalmat az amerikai zsidó vezetők találkozásának az Izrael ellen irányuló egyiptomi támadások és az északafrikai események súlyosbodása óta. Az északafrikai események elütöttek veszélyeztetik az ottani zsidóságot és ennek a konferenciának a feladata, hogy mozgósítsa az amerikai zsidóságot az északafrikai zsidók befogadásával járó költések előteremtése érdekében.

Kikapott a „Dinamo”

Florentina (Firenze) — Dinamo (Moszkva) 1:0
Az Olaszországban vendégszerző moszkvai Dinamo csapata, amint arról már megemlékeztünk, első mérkőzésén 4:1 arányú győzelmet ért el az olasz bajnok FC Milán ellen. Második mérkőzését Florentinában a Fiorentina csapata ellen játszotta. A kitűnő formában levő olasz csapat az első félidő 34-ik percében szerzett gólváljat 1:0 arányban megverte a szovjet bajnokot. A Dinamot nagyobb szányú vereséssel kapuának pompás védelme mentette meg.

vonal kölcsönös kiigazításáról tárgyaljon, de egyoldalú területi engedményeket semmi esetre sem tesz. Ez ugyan úgy vonatkozik a Negevre, mint az ország bármely részére.

A miniszterelnök a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a Negev déli része ugyan pusztaság, de természeti kincseket tartalmaz. Az arab országokban nagyon sok a pusztaság, mégsem követelik tőlük senki, hogy ezekről a területekről lemondjanak, csak azért, mert terméketlenek. Eljárnak, ennek a kis kijáratnak a Vörös-tenger felé rendkívüli fontossága van Izrael számára és éppen ez adja meg fontosságát az egész Negevnak. Bármilyen legyen a déli Negev tényleges értéke, Izraelnek szilárd és jogos elhatározása, hogy megőrizze területének teljes épségét.

HIREK

Ros-hásáná üdvözlételeket szeptember 11-ig bezárólag veszünk fel közlésre. A legkisebb üdvözllet megjelenési díja 5 font 500 pruta (rendes ár, minden felár nélkül). Küldje be már most Ros-hásáná üdvözlételeit

— A segélyprogram igazgatói tanácskoztak. Az amerikai segélyprogram közelkeleti, délkelet-ázsiai és afrikai igazgatói szeptember 15-én háromnapos konferenciára ülnek össze Kairóban. A konferencián, amelyre 15 állam-ból, köztük Izraelből, jönnek el a segélyprogram helyi igazgatói, John Hollister a segélyprogram új vezetője elnököl.

— Növekvő turista-forgalom. Augusztusban hetek turista látogatott el Izraelbe, az előző év augusztusával szemben, ami 61.1 százalékos emelkedést jelent. Az év első nyolc hónapjában a turisták száma 37.190 volt, míg egész 1954-ben 39.061 turista érkezett az országba. — Az ünnepekre rendkívül nagy turistaforgalomra számítanak.

— Izraeli zeneszerzők sikere Amerikában. — Saul Sherman, a newyorki CESAC zeneszerző és koncertrendező vállalat jogtanácsosa 10 napos izraeli tartózkodás után visszatért az Egyesült Államokba. Sherman kijelentette, hogy az Egyesült Államokban nem ismerik eléggé az izraeli zenét, holott, véleménye szerint, a zsidó nép nemzeti újíjjászületése nagy zeneműveléssel gyarapítja a zeneirodalmát. Amerikában nagy sikere volt izraeli kompozícióknak, így például Jichák Edel vonós hangszerre írt andantéjának és Jehuda Wohl Rondo Patetica című művének, amelyeket a newyorki rádió a CESAC új kamarazenekarának előadásában sugározott. Paul Wolfe vezényelte mellett. Sherman rámutatott arra, hogy milyen nagy fontossága van az Izrael által is aláírt nemzetközi egyezménynek, amely a zeneszerzők jogait védi és amely szeptember 16-án lép életbe.

— Nem fogadják el. A 7-15 fizetési osztályba tartozó állami alkalmazottak pénteken Jeruzsálemben megtartott nagygyűlésén elhatározták, hogy nem fogadják el a kormány által felajánlott előleget, amelyet a fizetésrendezés véglegesítéséig kifizetésbe helyeztek nekik. Azt követelik, hogy az előleg az ezévi július fizetésük 10 százalékában állapítsák meg.

— Autó és motorkerékpár összeütközése. A Gadera és Maszmeje közötti országúton csütörtök estefelé egy motorkerékpár és egy magánautó között összeütközés történt, amelynek súlyos sebesültje van. A sebesült A. Abutbul 21 éves katona, aki komoly állapotban katonai kórházba szállították. A magánautó sofőrjét, Ch. Jaíri telavivli lakost, elállították és óvadék ellenében szabadlábra helyezték.

— 750 fontot loptak el. A Jeruzsálemi Kaital börtényben 750 fontot loptak el Pinchas Dangott munkástól, aki a műhelyben végzett a munkáját és az üzemeltető helyiségében felakasztott nadrágra hátsó zsebében volt a pénztárcája. Amikor a károsult észrevette, hogy ellopták a pénzt, az üzemeltető lezárta és senkit sem engedtek távozni onnan. A rendőrség alapos kutatást tartott és az egyik raktárhelyiségben a börtön kikészítéséhez szükséges olajdobozok között elrejtve megtalálta a pénzt. A rendőrség az egyik munkást gyanúsítja, akit őrizetbe is vettek.

— Az éjjeli őr haldia. — Jeruzsálemben a Straus-utcon épülő hisztadruiti szék-názban pénteken reggel holtan találták meg Lóbi Szalamont, az építkezés 67 éves éjjeli őrét. Lóbi, aki Romániából érkezett új olaj, súlyos szívbetegséggel szenvedett. A holttestet a Avichall kórházba szállították, ahol megállapították, hogy az éjjeli őr, aki teljesen egyedül volt az épületben, szívzselhűdést kapott. A holttestet a munkások fedezték fel, akik pénteken reggel 6 órakor munkahelyükre érkeztek. Ők hívták ki a rendőrséget, amely a holttestet a kórházba szállította.

Megjelent magyarul
Frantisek Schatz:
REJTELMES KELET-EURÓPA
című könyve.
Egy utazásról szentpétervári látogatásról és a háború utáni Európáról.
ÁRA: 500 FRUTA.

— Arab Souvenir. A Jeruzsálemi korridorban lévő Ora falu mellett Mose Amran munkás acélládat talált, amelyben 600 angol puskagolyó, egy kézigérgé, egy öntött rézboxer volt, valamint több arab nyelven írt okmány és könyv. — A munkás azonnal értesítette a rendőrséget, amelynek közlése az izraeli hírek, hogy az acélládat az egyiptomi hadsereg valamelyik egysége hagyta ott, amikor a függetlenségi háború idején visszavonult a Jeruzsálemi hegységekbe.

Drága mozijegy

Különös baleset történt csütörtökön az egyik jaffai mozinpénztárnál. Tova Paskovics 35 éves asszony este negyed 10 órakor jegyet akart váltani és amikor balkezevel kihúzta a pénztárból a visszafizetett pénzt és a jegyeket, a pénztárnok leengedte az ablak redőnyét és levágta az asszony egyik ujját. A sebesültet a jaffai Donnello kórházba szállították. A rendőrség megindította anyomozást.

JÓ ES ÚJ KÖNYVET olvasni a Jámber Elővétel kölcsönkötvényéről. Tel-Aviv, Allenby 84. sz. varban. Kérveket a legmagasabb áron veszek.

— Jó közelemény Amerikában. A Moss, Manchester volt zsidó polgármester pénteken Izraelbe érkezett, ahol az ünnepeket tölti. „Az angol politikai közvélemény most igen kedvező Izrael számára” — mondotta Moss az újságíróknak. Nehéz megállapítani, hogy mi Sir Anthony Eden miniszterelnöknek Izraelről volt véleménye, mert azt hiszem, hogy nagyon keveset tud az országról. Mindazonáltal egészen biztos, hogy Angliában most sokkal kevesebb bizalmat élvez az Izrael számára.

A BNÉHERZL közleményei:

A Bné Herzl ezidét nagyjából istentisztelete iránt nagy az érdeklődés, erre való tekintettel kérjük helyeket idejében biztosítani. (Palga szálló, Allenby 2.)
A Takarékszövetkezési hálózatunk a Savoy szállóban, 12. emeleten rendezes tagjainknak rendezőestére áll.
Felkérjük hölgybizottságunk tagjait, hogy az ünnepi ajándékokat elkészítésük céljából hirtőre délután 5 órakor jelenjenek meg a Hertzen lakásban, Gula-u. 31. sz. alatt.

MA ESTE VAN A
Traviata
UTOLSÓ ELŐADÁSA az
Amerikai Cionisták Házának kertjében
Jegyek minden árban kaphatók meg a Rococo, Kanaf és Kartisz jegyirodáknak, valamint a ZOA pénztárnál.